

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: SO.I.431.1.2022

Kielce, dnia 26-04-2022

Pan Konrad Krönig
Prezydent Miasta Skarżyska-Kamiennej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę w Urzędzie Miasta Skarżyska-Kamiennej przeprowadzili w dniu 30 marca 2022 r. pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

- Agnieszka Skrzyniarz – inspektor wojewódzki - kierownik zespołu kontrolerów
- Małgorzata Bojar – inspektor wojewódzki

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli nr-y: 122/2022 i 123/2022 wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców ŚUW

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

- I. - sposób sporządzania aktów stanu cywilnego: urodzeń, małżeństw, zgonów w trybie zwykłym;
  - sposób gromadzenia akt zbiorowych dla aktów sporządzonych w trybie zwykłym (*akta zbiorowe: dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów stanu cywilnego i zamieszczania w nich późniejszych wpisów*).
- II. - sposób sporządzania aktów stanu cywilnego: urodzeń, małżeństw, zgonów w trybie szczególnym (transkrypcja, odtworzenie, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego);
  - sposób gromadzenia akt zbiorowych dla aktów sporządzonych w trybie szczególnym (*akta zbiorowe: dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktów stanu cywilnego i zamieszczania w nich późniejszych wpisów*);
  - prawidłowość zamieszczania wzmianek dodatkowych i przypisków na podstawie orzeczeń sądów państw zagranicznych lub rozstrzygnięć innych organów państw zagranicznych.
- III. - sposób przechowywania dokumentów tj. ksiąg papierowych stanu cywilnego, akt zbiorowych, blankietów odpisów i zaświadczeń (bezpieczeństwo ich przechowywania);
  - sposób wykorzystania blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń.

niepodlega

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Zgodnie z § 18 Zarządzenia Nr 132/2019 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawę szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach obowiązuje następująca skala ocen kontrolowanej działalności:

- 1) ocena pozytywna – gdy w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono jakichkolwiek nieprawidłowości lub uchybień, albo gdy stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań,
- 2) ocena pozytywna z uchybieniami – gdy stwierdzone w toku kontroli uchybienia występowały w sposób powtarzający się, lecz miały one charakter wyłącznie formalny i nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań,
- 3) ocena pozytywna z nieprawidłowościami – gdy stwierdzone nieprawidłowości nie przekraczały założonego dla kontroli progu istotności (ze względu na charakter, wartość lub kontekst), albo progu istotności ustalonego na podstawie cech ilościowych i jakościowych, założonego dla kontroli wykonania zadań,
- 4) ocena negatywna – gdy stwierdzone nieprawidłowości przekraczają założony dla kontroli próg istotności (ze względu na charakter, wartość lub kontekst), albo próg istotności ustalony na podstawie cech ilościowych i jakościowych, założony dla kontroli wykonania zadań.

Kontrolą objęto:

I. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie zwykłym

II. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym (transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtworzenie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego) oraz uznawanie orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych

III. przechowywanie dokumentów, wykorzystywanie blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń

Wykonanie zadań w Urzędzie Stanu Cywilnego w Skarżysku-Kamiennej oceniam:

Ad. I - pozytywnie

Ad. II – pozytywnie

Ad. III - pozytywnie

Kontrola miała na celu ocenę czy sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie zwykłym oraz w trybie szczególnym oraz zamieszczanie wzmianek dodatkowych i przypisków na podstawie orzeczeń sądów państw zagranicznych lub rozstrzygnięć innych organów państw zagranicznych

odbywają się zgodnie z przepisami prawa, tj.: ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 709 zwaną dalej Pasc), ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 1359 zwaną dalej Krio) oraz aktami wykonawczymi, w tym szczególnie Rozporządzeniem MSW z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (t.j Dz. U. 2015 poz. 225), Rozporządzeniem Ministra Cyfryzacji z dnia 18 kwietnia 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. 2020 poz. 698), Rozporządzeniem Rady (WE) Nr 2201/2003 z dn. 27 listopada 2003 dotyczącym jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz. U. UE.L. 2003.338.1 ze zm.), konwencjami wielostronnymi i bilateralnymi, w tym Rozporządzeniami WE w sprawach z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Ocenia podlegał także sposób wykorzystania blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń oraz sposób przechowywania dokumentów tj. ksiąg papierowych stanu cywilnego, akt zbiorowych, blankietów odpisów i zaświadczeń (bezpieczeństwo ich przechowywania, w tym zachowanie zasad bezpieczeństwa przechowywania dokumentów określonych w ustawie z dn. 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 53 ze zm.).

Wyjaśnić również należy, iż dobór próby poddanej kontroli oparto na osądzie kontrolerów wynikającym z ich doświadczenia zawodowego oraz wiedzy na temat kontrolowanej jednostki, przy czym dla przedmiotu kontroli określonego:

- w pkt 1 przyjęto nie mniej niż 25 przypadków sporządzenia aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie zwykłym;
- w pkt 2 przyjęto nie mniej niż 20% przypadków sporządzenia aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym oraz przypadków zamieszczenia (lub odmowy zamieszczenia) wzmianek lub przypisków na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego;
- w pkt 3 przyjęto sposób wykorzystania nie mniej niż 100 blankietów przekazanych urzędowi stanu cywilnemu.

Jako miernik dla przedmiotu kontroli określonego:

- w pkt 1 przyjęto ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (sporządzania asc z naruszeniem przepisów prawa lub nieprawidłowego gromadzenia akt zbiorowych) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych aktów stanu cywilnego (ponad 50% nieprawidłowości powoduje ocenę negatywną);
- w pkt 2 przyjęto ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (sporządzania asc z naruszeniem przepisów prawa, nieprawidłowego gromadzenia akt zbiorowych, uznania lub odmowy uznania orzeczenia/rozstrzygnięcia sądu zagranicznego lub innego organu zagranicznego z naruszeniem przepisów prawa) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych zdarzeń (ponad 50% nieprawidłowości powoduje ocenę negatywną);
- w pkt 3 przyjęto ilość przypadków niedopełnienia obowiązku (blankietów, które nie mają statusu blankietu „czystego”, wykorzystanego do wydania dokumentów lub zniszczonego) w stosunku do ilości wszystkich skontrolowanych blankietów (ponad 5% nieprawidłowości powoduje ocenę negatywną)

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Skarżysku-Kamiennej zatrudniona jest na stanowisku Kierownika USC Pani Dorota Chołuj, a na stanowisku Zastępcy Kierownika USC Pani Anna Ciok które udzielały kontrolującym niezbędnych wyjaśnień.

W wyniku przeprowadzonej kontroli dokonano następujących ustaleń:

I. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie zwykłym

W kontrolowanym okresie w USC Skarżysko-Kamienna sporządzono w trybie zwykłym:

- 664 aktów urodzenia
- 156 aktów małżeństwa
- 979 aktów zgonu

Kontroli poddano 20 aktów urodzenia, 21 aktów małżeństwa i 15 aktów zgonu (łącznie 56 aktów) sporządzonych w trybie zwykłym.

Akty urodzenia poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2610011/00/AU/2021/306642	zwykły
2.	2610011/00/AU/2021/527007	zwykły
3.	2610011/00/AU/2021/178588	zwykły
4.	2610011/00/AU/2021/518138	zwykły
5.	2610011/00/AU/2021/186808	zwykły
6.	2610011/00/AU/2021/591234	zwykły
7.	2610011/00/AU/2021/142445	zwykły
8.	2610011/00/AU/2021/957408	zwykły
9.	2610011/00/AU/2021/182871	zwykły
10.	2610011/00/AU/2021/065005	zwykły
11.	2610011/00/AU/2021/899831	zwykły
12.	2610011/00/AU/2021/464959	zwykły
13.	2610011/00/AU/2021/369501	zwykły
14.	2610011/00/AU/2021/219758	zwykły
15.	2610011/00/AU/2021/039566	zwykły
16.	2610011/00/AU/2021/611128	zwykły
17.	2610011/00/AU/2021/220097	zwykły
18.	2610011/00/AU/2021/564380	zwykły
19.	2610011/00/AU/2021/309447	zwykły
20.	2610011/00/AU/2021/985168	zwykły

Akty urodzenia: Sporządzane są na podstawie kart urodzenia dziecka lub kart martwego urodzenia przekazywanych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, protokołów zgłoszenia urodzenia dziecka, które sporządza się przy sporządzaniu aktów urodzeń w rejestrze stanu cywilnego, albo zgłoszenia urodzenia dziecka w formie dokumentu elektronicznego (w aktach zbiorowych są przechowywane w takich wypadkach wydruki dokumentu elektronicznego). Protokoły są sporządzane na właściwym formularzu określonym w załączniku Nr 17 do Rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 18 kwietnia 2020 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego. (Dz. U. z 2020 r. poz. 698) i są podpisane przez osoby zgłaszające i Kierownika (Zastępcę Kierownika) USC.

W przypadku przyjmowania oświadczenia o uznaniu ojcostwa, kierownik sporządza protokół przyjęcia oświadczenia o uznaniu ojcostwa na obowiązującym druku stanowiącym załącznik nr 18 do wskazanego powyżej Rozporządzenia.

Na 20 losowo wybranych aktów urodzeń, w 6 przypadkach przyjęto oświadczenie o uznaniu ojcostwa przed urodzeniem się dziecka lub przed sporządzeniem aktu urodzenia lub też przy sporządzaniu aktu urodzenia dziecka. Akty urodzenia zostały sporządzone zgodnie z art. 65 Pasc: „Jeżeli uznanie ojcostwa nastąpiło przed urodzeniem się dziecka lub przed sporządzeniem aktu urodzenia albo gdy uznanie ojcostwa następuje przy sporządzeniu aktu urodzenia, akt urodzenia sporządza się jak dla dziecka, wobec którego zachodzi domniemanie, że pochodzi od męża matki.” Dowody: akty urodzeń o numerach: 2610011/00/AU/2021/527007, 2610011/00/AU/2021/518138, 2610011/00/AU/2021/591234, 2610011/00/AU/2021/899831, 2610011/00/AU/2021/220097, 2610011/00/AU/2021/985168.

W jednym przypadku (akt o nr 2610011/00/AU/2021/464959) uznanie ojcostwa nastąpiło po sporządzeniu aktu urodzenia. Działając zgodnie z dyspozycją art. 61 ust.2 Pasc Kier. USC zastosował przy sporządzeniu aktu tzw. dane kryjące, zamieszczając o tym stosowną adnotację w akcie urodzenia. Późniejsze uznanie ojcostwa zostało w tym wypadku odzwierciedlone w formie wzmianki dodatkowej, co pozostaje zgodne z art. 66 Pasc.

Podstawę sporządzenia aktu o nr 2610011/00/AU/2021/957408 stanowiła karta martwego urodzenia. Zgodnie z art. 52 ust.2 Pasc zamieszczono w niniejszym akcie adnotację, że dziecko urodziło się martwe.

Dowody: akty urodzeń wraz z aktami zbiorowymi sporządzone w kontrolowanym okresie w tzw. bieżącej rejestracji, wymienione w tabeli powyżej.

Akty małżeństwa poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia/forma zawarcia małżeństwa
1.	2610011/00/AM/2021/016406	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
2.	2610011/00/AM/2021/562217	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
3.	2610011/00/AM/2021/352772	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
4.	2610011/00/AM/2021/757894	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
5.	2610011/00/AM/2021/261181	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
6.	2610011/00/AM/2021/848086	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
7.	2610011/00/AM/2021/299757	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
8.	2610011/00/AM/2021/866586	małżeństwo przed kierownikiem usc
9.	2610011/00/AM/2021/844126	małżeństwo przed kierownikiem usc
10.	2610011/00/AM/2021/173169	małżeństwo przed kierownikiem usc

11.	2610011/00/AM/2021/680081	małżeństwo przed kierownikiem usc
12.	2610011/00/AM/2021/309949	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe”
13.	2610011/00/AM/2021/732479	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
14.	2610011/00/AM/2021/667836	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
15.	2610011/00/AM/2021/652287	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
16.	2610011/00/AM/2021/881199	małżeństwo zawarte w trybie art. 1 § 2 i 3 Krio, tzw. „konkordatowe
17.	2610011/00/AM/2021/523205	małżeństwo przed kierownikiem usc
18.	2610011/00/AM/2021/517547	małżeństwo przed kierownikiem usc
19.	2610011/00/AM/2021/413213	małżeństwo przed kierownikiem usc
20.	2610011/00/AM/2021/084813	małżeństwo przed kierownikiem usc
21.	2610011/00/AM/2021/192967	małżeństwo przed kierownikiem usc

Kontroli poddano 21 aktów małżeństw sporządzonych w trybie zwykłym.

Małżeństwa zawarte przed kierownikiem usc: Zgromadzone w aktach zbiorowych dokumenty nie budzą wątpliwości i odpowiadają wymogom prawa. Znajdują się w nich: zapewnienia nupturientów o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa (przeszkody - określone w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym), protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński podpisane przez właściwe osoby (nupturientów, świadków, kierownika usc).

Przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński następowało w terminie określonym w art. 4 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego: *„małżeństwo przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego nie może być zawarte przed upływem miesiąca od dnia, kiedy osoby, które zamierzają je zawrzeć, złożyły kierownikowi urzędu stanu cywilnego pisemne zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa. Jednakże kierownik urzędu stanu cywilnego może zezwolić na zawarcie małżeństwa przed upływem tego terminu, jeżeli przemawiają za tym ważne względy.”*

W dwóch przypadkach (akty o nr 2610011/00/AM/2021/173169, 2610011/00/AM/2021/517547) Kierownik USC pozytywnie rozpatrzyła wnioski o skrócenie terminu oczekiwania na zawarcie związku małżeńskiego wynikającego z art. 4 Krio. W aktach zbiorowych znajdują się wnioski o skrócenie terminu wraz z uzasadnieniem. W niniejszych przypadkach Kierownik USC sporządzała pisemną informację o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o skrócenie miesięcznego terminu.

Akty małżeństwa sporządzane były z zachowaniem terminu określonego w art. 86 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego: *„Kierownik urzędu stanu cywilnego, który przyjął oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, sporządza akt małżeństwa najpóźniej w następnym dniu roboczym.*

W jednym skontrolowanym przypadku (akt o nr 2610011/00/AM/2021/192967) małżeństwo zostało zawarte przez cudzoziemca. Dokumenty przechowywane w aktach zbiorowych nie budzą żadnych wątpliwości (przechowywane jest zaświadczenie o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa przez obywatela Australii a także odpis jego aktu urodzenia wraz z tłumaczeniem przysięgłym).

Małżeństwa „konkordatowe”: w aktach zbiorowych przechowywane są właściwe dokumenty: zapewnienia nupturientów, zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego.

Nie wszystkie zaświadczenia duchownych zostały opatrzone datą wpływu do USC w Skarżysku-Kamienna, niemniej jednak nie budzi wątpliwości zachowanie terminu określonego w art. 8 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (przekazanie zaświadczenia przed upływem 5 dni od dnia zawarcia małżeństwa) oraz sporządzenie aktów małżeństw w terminie wynikającym z art. 86 ust. 3 Pasc (najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu otrzymania zaświadczenia od duchownego).

Wszystkie dokumenty (zapewnienia, protokoły, zaświadczenia) sporządzone są na obowiązujących formularzach.

Treść aktów małżeństw: nie budzi wątpliwości.

Dowody: akty małżeństwa wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie zwykłym jako bieżąca rejestracja.

Akty zgonów poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2610011/00/AZ/2021/166469	tryb zwykły
2.	2610011/00/AZ/2021/116610	tryb zwykły
3.	2610011/00/AZ/2021/078160	tryb zwykły
4.	2610011/00/AZ/2021/360973	tryb zwykły
5.	2610011/00/AZ/2021/678174	tryb zwykły
6.	2610011/00/AZ/2021/856326	tryb zwykły
7.	2610011/00/AZ/2021/325455	tryb zwykły
8.	2610011/00/AZ/2021/584929	tryb zwykły
9.	2610011/00/AZ/2021/266528	tryb zwykły
10.	2610011/00/AZ/2021/783379	tryb zwykły
11.	2610011/00/AZ/2021/106961	tryb zwykły
12.	2610011/00/AZ/2021/607842	tryb zwykły
13.	2610011/00/AZ/2021/139845	tryb zwykły
14.	2610011/00/AZ/2021/983262	tryb zwykły
15.	2610011/00/AZ/2021/197205	tryb zwykły

Kontroli poddano 15 aktów zgonów sporządzonych w trybie zwykłym.

Dokumenty zgromadzone w aktach zbiorowych do aktów zgonów nie budzą wątpliwości. Przechowywane są odpowiednie części karty zgonu oraz sporządzone na obowiązującym formularzu protokoły zgłoszenia zgonu, podpisane przez osobę zgłaszającą zgon i Kierownika (Zastępcę Kierownika) USC.

Treść aktów zgonu: nie budzi wątpliwości

Dowody: akty zgonu wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie zwykłym jako bieżąca rejestracja, wymienione w tabeli powyżej.

Przypiski: zgodnie z art. 25 ust. 1 Pasc: „*Informacje o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby oraz informacje wpływające na stan cywilny tej osoby zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w formie przypisków.*” W art. 25 ust. 2 Pasc wskazano zaś, „*sporządzając akt stanu cywilnego lub dołączając do niego wzmiankę dodatkową, niezwłocznie zamieszcza się przypiski przy innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby.*”

Obowiązek nałożony powyższym przepisem jest skrupulatnie realizowany w USC Skarżysko-Kamienna. Należy również podkreślić, iż przypiski zawierają aktualną numerację aktów (tj. numery nadane aktom w elektronicznym rejestrze).

Dane przy akcie: zgodnie z art. 20 ust. 2 i 3 Pasc: „*w rejestrze stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego dane o obywatelstwie oraz nr PESEL osoby, której akt dotyczy, jeżeli został nadany. W rejestrze stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie urodzenia, oprócz danych określonych w ust. 2, numery PESEL rodziców osoby, której akt dotyczy, jeżeli zostały nadane.*”

Obowiązek nałożony przytoczonym wyżej przepisem jest skrupulatnie realizowany w USC Skarżysko-Kamienna.

Sposób prowadzenia akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego: Należy stwierdzić, iż w USC Skarżysko-Kamienna akta zbiorowe są prowadzone zgodnie z dyspozycją § 43 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestracji stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1904), który stanowi:

„1. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą.
2. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego niesporządzone w formie dokumentu elektronicznego oznacza się dodatkowo datą sporządzenia aktu stanu cywilnego, którego dotyczą, i prowadzi się je w porządku chronologicznym.”

Sposób dokumentowania wniesienia opłaty skarbowej przy sporządzanych aktach: nie budzi zastrzeżeń. W aktach zbiorowych przechowywane są dowody wniesienia opłaty skarbowej w odpowiedniej dla danej czynności wysokości.

Reasumując: realizacja zadań w przedmiocie sporządzania aktów stanu cywilnego (urodzeń, małżeństw, zgonów) w trybie zwykłym została oceniana jako pozytywna.

II. proces sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym (transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtworzenie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w polskim rejestrze stanu cywilnego) oraz uznawanie orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych

W kontrolowanym okresie w USC Skarżysko-Kamienna sporządzono w trybie szczególnym:

- 61 aktów urodzeń; w tym: 58 transkrypcji i 3 rejestracje zdarzenia
- 13 aktów małżeństwa; w tym: 12 transkrypcji i 1 rejestrację zdarzenia
- 12 aktów zgonu; w tym: 12 transkrypcji

W kontrolowanym okresie w USC Skarżysko-Kamienna wpisano 2 wzmianki dodatkowe oraz 10 przypisków w aktach stanu cywilnego na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego.

Kontroli poddano 9 aktów urodzenia, 11 aktów małżeństwa i 1 akt zgonu (łącznie 21 aktów) sporządzonych w trybie szczególnym oraz 2 wzmianki dodatkowe zamieszczone na podstawie orzeczeń sądów państwa obcego (23% zdarzeń).

Akty urodzenia poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2610011/00/AU/2021/191749	transkrypcja
2.	2610011/00/AU/2021/514687	transkrypcja
3.	2610011/00/AU/2021/060731	transkrypcja
4.	2610011/00/AU/2021/446326	transkrypcja
5.	2610011/00/AU/2021/707404	transkrypcja
6.	2610011/00/AU/2021/001668	transkrypcja
7.	2610011/00/AU/2021/901917	rejestracja zdarzenia
8.	2610011/00/AU/2021/081255	transkrypcja
9.	2610011/00/AU/2021/147987	rejestracja zdarzenia

Akty małżeństwa poddane kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2610011/00/AM/2021/507976	transkrypcja
2.	2610011/00/AM/2021/446042	transkrypcja
3.	2610011/00/AM/2021/358521	transkrypcja
4.	2610011/00/AM/2021/247706	transkrypcja
5.	2610011/00/AM/2021/919650	transkrypcja
6.	2610011/00/AM/2021/018592	transkrypcja
7.	2610011/00/AM/2021/029273	transkrypcja
8.	2610011/00/AM/2021/223080	transkrypcja
9.	2610011/00/AM/2021/347513	transkrypcja
10.	2610011/00/AM/2021/104075	transkrypcja
11.	2610011/00/AM/2021/299806	rejestracja zdarzenia

Akt zgonu poddany kontroli:

	Numer aktu	Tryb sporządzenia
1.	2610011/00/AZ/2021/954163	transkrypcja

Transkrypcja

Art. 104 Pasc stanowi:

„1. Zagraniczny dokument stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji, może zostać przeniesiony do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji.

2. *Transkrypcja polega na wiernym i literalnym przeniesieniu treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego zarówno językowo, jak i formalnie, bez żadnej ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego.*

3. *Transkrypcji podlega dokument, który w państwie wystawienia jest uznawany za dokument stanu cywilnego i ma moc dokumentu urzędowego, jest wydany przez właściwy organ oraz nie budzi wątpliwości co do autentyczności.*”

Akta zbiorowe zawierały odpowiednie dokumenty, a mianowicie: wnioski o transkrypcję, oryginały zagranicznych odpisów aktów stanu cywilnego wraz z tłumaczeniami przysięgłymi lub też odpisy wielojęzyczne, niewymagające tłumaczenia, dowody wniesienia opłaty skarbowej.

Kontrolerzy odnotowali, że w aktach zbiorowych brak jest potwierdzeń odbioru przez wnioskodawców odpisów zupełnych polskich aktów, których wydanie jest zakończeniem procedury transkrypcji zagranicznego aktu. W trakcie trwania czynności kontrolnych ustalono z Kierownikiem USC, że wdrożona zostanie zasada, iż wnioskodawcy będą kwitowali w aktach odbiór odpisów.

Polskie akty stanu cywilnego sporządzono z zachowaniem zasad transkrypcji, tj. wiernego, literalnego przeniesienia treści zagranicznego dokumentu. W rubryce „adnotacje” wpisywano odpowiednią informację o podstawie sporządzenia aktu, przywołując także zagraniczny dokument, będący podstawą transkrypcji.

W przypadku, gdy zachodziła konieczność uzupełnienia polskiego aktu o brakujące dane, dokonywano tego w odrębnym postępowaniu (na podstawie art. 37 Pasc), w formie czynności materialnotechnicznej, wpisując odpowiednią wzmiankę dodatkową. Sposób procedowania w sprawach uzupełnień aktów nie budził wątpliwości. Analizując treść zamieszczanych wzmianek dodatkowych dot. uzupełnienia aktów o brakujące dane, kontrolujący zwrócili jednakże uwagę, iż w treści wzmianek wskazano jedynie, iż uzupełnienie nastąpiło „na podstawie akt stanu cywilnego”, nie powołując się na konkretny dokument. W ten właśnie sposób zredagowane zostały wszystkie wzmianki dot. uzupełnień przy skontrolowanych aktach urodzeń, małżeństw i zgonów. W ocenie kontrolujących tego rodzaju zapis jest za mało precyzyjny i należy go unikać

Wyjaśnić należy, iż ustawodawca nie wskazał wprost treści wzmianki dodatkowej, stąd też opisanej sytuacji nie należy rozpatrywać w kategoriach naruszeń przepisów. Mając na względzie przejrzystość aktów i pewność obrotu prawnego należy jednak - w ocenie kontrolujących –w treści wzmianki powołać numer aktu stanu cywilnego lub innego dokumentu, będącego podstawą uzupełnienia.

Podczas kontroli omówiono z Kierownikiem USC pożądaný sposób redagowania wzmianek dodatkowych. Kontrolowana uznając słuszność powyższej argumentacji, zobowiązała się do precyzyjnego odnotowywania wzmianek dodatkowych.

Dodatkowo wskazać należy, iż art. 104 ust. 7 Pasc przewiduje (jako odstępstwo od zasady wiernego, literalnego przeniesienia treści zagranicznego dokumentu) możliwość dostosowania pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł pisowni polskiej, w przypadku gdy zagraniczny dokument stanu cywilnego dotyczy obywatela polskiego, który posługuje się również polskimi aktami stanu cywilnego.

Analizując sporządzone w trybie transkrypcji akty (nr 2610011/00/AU/2021/707404, 2610011/00/AU/2021/001668, 2610011/00/AU/2021/081255, 2610011/00/AM/2021/029273, 2610011/00/AM/2021/347513) stwierdzić należy, iż Kierownik USC (Zastępca) prawidłowo realizuje wnioski o dostosowanie pisowni danych do zasad pisowni polskiej, wpisując „od razu”, w

zasadniczej części aktu, właściwą, polską pisownię oraz zamieszczając w rubryce „adnotacje” informacje o dostosowaniu pisowni do reguł pisowni polskiej.

Należy także dodać, iż zgodnie z art. 106 Pasc w przypadku, gdy zagraniczny akt małżeństwa nie zawiera informacji o nazwiskach małżonków noszonych po zawarciu małżeństwa oraz nazwiskach dzieci zrodzonych z tego małżeństwa, to razem z wnioskiem o transkrypcję małżonkowie mogą złożyć takie oświadczenie. Niniejsza kwestia stanowi kolejne odstępstwo od zasady wiernego, literalnego przeniesienia treści zagranicznego aktu do polskiego rejestru stanu cywilnego. Oznacza to, że w przypadku złożenia stosownych oświadczeń o nazwiskach wraz z wnioskiem o transkrypcję zagranicznego aktu małżeństwa dopuszczalne jest, aby te informacje wpisywać „od razu” w zasadniczej części polskiego aktu małżeństwa.

Stwierdzić należy, iż Kierownik USC (Zastępca) prawidłowo zastosowała w przypadku sporządzania aktów małżeństw o numerach 2610011/00/AM/2021/919650, 2610011/00/AM/2021/223080, 2610011/00/AM/2021/347513, 2610011/00/AM/2021/104075 wskazany powyżej przypis, wpisując „od razu”, w zasadniczej części polskiego aktu brakujące dane, zgodnie z oświadczeniami małżonków (lub jednego z małżonków – wpisywano wówczas, działając właściwie, tylko nazwisko małżonka, który złożył oświadczenia) zawartymi we wnioskach o transkrypcję.

Rejestracja zdarzenia które nastąpiło za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, w państwie w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego

Art. 99 Pasc stanowi:

„1. W rejestrze stanu cywilnego można dokonać, w formie czynności materialno-technicznej, na wniosek lub z urzędu, rejestracji urodzenia albo zgonu, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostały tam zarejestrowane, oraz rejestracji urodzenia, zawarcia małżeństwa albo zgonu, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli w państwie urodzenia, zawarcia małżeństwa albo zgonu nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego.”

Spośród skontrolowanych aktów sporządzonych w trybie szczególnym, dwa akty urodzenia o nr: 2610011/00/AU/2021/901917, 2610011/00/AU/2021/147987 oraz akt małżeństwa o nr 2610011/00/AM/2021/299806 zostały sporządzone w trybie art. 99. Podstawą sporządzenia aktów były wyciągi z rejestru podatkowego oraz z ewidencji ludności wystawione przez właściwe organy Szwecji oraz wypis z rejestru rodzinnego wystawiony przez władze Japonii. Stwierdzić należy, iż Kierownik USC (Zastępca) zastosowała w omawianych przypadkach właściwą formę wpisania zdarzenia, które miało miejsce na terenie tych państw i nie zostało zarejestrowane - sensu stricte - w formie aktów stanu cywilnego (ze względu na odmienny system rejestracji stanu cywilnego obowiązujący w tych krajach, który nie odnosi się do samego zdarzenia z zakresu rejestracji stanu cywilnego, lecz do osób. Dokumenty mające potwierdzać zaistnienie zdarzenia z zakresu rejestracji stanu cywilnego przyjmują tam postać wyciągów z rejestrów ludności, nie są zatem stricto aktami stanu cywilnego).

Dodać należy, iż w przypadku aktu o nr 2610011/00/AU/2021/147987 prawidłowo zrealizowano przepis art. 99 ust 5. Pasc mówiący o dostosowaniu pisowni danych zawartych w zagranicznym dokumencie do reguł polskiej pisowni.

Dokumenty zgromadzone w aktach zbiorowych oraz treść sporządzonych aktów nie budzi wątpliwości. W toku postępowania wyjaśniającego ustalono wszystkie niezbędne dane, które

wpisano w odpowiednie rubryki w zasadniczej części aktu, a w rubryce „adnotacje” wpisano informacje o podstawie sporządzenia aktów.

Przypiski, dane przy akcie: - uzupełnione (omówiono szczegółowo przy aktach sporządzonych w trybie zwykłym).

Sposób dokumentowania wniesienia opłaty skarbowej przy sporządzanych aktach: nie budzi zastrzeżeń. W aktach zbiorowych przechowywane są dowody wniesienia opłaty skarbowej w odpowiedniej dla danej czynności wysokości.

Dowody: akty urodzenia, małżeństwa i zgonu wraz z aktami zbiorowymi, sporządzone w kontrolowanym okresie w trybie transkrypcji i rejestracji zdarzenia, wymienione w tabelach powyżej.

Wpisywanie wzmianek dodatkowych i przypisków na podstawie orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych

W kontrolowanym okresie w USC Skarżysko-Kamienna wpisano 2 wzmianki dodatkowe oraz 10 przypisków w aktach stanu cywilnego na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego.

Kontroli poddano sposób procedowania w sprawie zamieszczenia przy aktach małżeństwa wzmianek o rozwodzie na podstawie orzeczeń sądów państw obcych.

W przypadku aktu małżeństwa o nr 2610011/00/AM/2010/887030 zamieszczono wzmiankę dodatkową o rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód na podstawie orzeczenia sądu z Wielkiej Brytanii, wydanego w 2015 roku.

Przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 108 ust. 1 Pasc kierownik urzędu stanu cywilnego dołącza wzmiankę dodatkową do aktu stanu cywilnego lub zamieszcza przypisek przy tym akcie, jeżeli orzeczenie sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcie innego organu państwa obcego podlega uznaniu na podstawie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, wiążących Rzeczpospolitą Polską wielostronnych lub dwustronnych umów międzynarodowych lub prawa Unii Europejskiej.

Skuteczność na terytorium Polski zagranicznego orzeczenia o rozwodzie zależy zatem od jego uznania w sposób określony w Kodeksie postępowania cywilnego, o ile prawo wspólnotowe czy ratyfikowana przez Polskę umowa międzynarodowa nie stanowią inaczej.

Uwzględniając, że problematyka uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych, w tym rozwodowych stanowi przedmiot regulacji wiążącego Polskę Rozporządzenia Rady (WE) Nr 2201/2003 z dn. 27 listopada 2003 dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz. U. UE.L. 2003.338.1 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem Rady, skuteczność wyroku rozwodowego orzeczonego przez sąd Wielkiej Brytanii w 2015 r. winna podlegać ocenie w oparciu o przepisy niniejszego rozporządzenia Rady.

Podstawy nieuznania orzeczeń dotyczących rozwodu, separacji lub unieważnienia małżeństwa wylicza art. 22 rozporządzenia Rady. W świetle powyższej regulacji, orzeczenia dotyczącego rozwodu nie uznaje się;

- a) jeżeli takie orzeczenie jest oczywiste sprzeczne z porządkiem publicznym państwa członkowskiego, w którym wystąpiono o uznanie;
- b) jeżeli zostało wydane zaocznie, jeżeli stronie przeciwnej nie doręczono pisma wszczynającego postępowanie lub pisma równorzędnego w czasie i w sposób umożliwiający jej przygotowanie obrony, chyba że zostanie ustalone, że strona przeciwna jednoznacznie zgadza się z orzeczeniem;
- c) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z orzeczeniem wydanym w postępowaniu między tymi samymi stronami w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie; lub
- d) jeżeli orzeczenia nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w innym państwie członkowskim lub w państwie trzecim między tymi samymi stronami, o ile to wcześniejsze orzeczenie spełnia warunki niezbędne do jego uznania w państwie członkowskim, w którym wystąpiono o uznanie

W skontrolowanym przypadku, w aktach zbiorowych znajdowały się odpowiednie dokumenty: wniosek o wpisanie wzmianki o rozwodzie, wyciąg z wyroku rozwodowego wraz z tłumaczeniem przysięgłym oraz zaświadczenie, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady. Z treści zaświadczenia wynikało, iż wskazane orzeczenie rozwodowe jest prawomocne oraz, iż nie zostało ono wydane w trybie zaocznym.

W drugim skontrolowanym przypadku do aktu małżeństwa o nr 2610011/00/AM/1978/181802 dodano wzmiankę dodatkową o rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód na podstawie orzeczenia sądu z Kanady, wydanego w 2018 roku.

W niniejszym przypadku podstawę uznania lub odmowy uznania orzeczenia stanowią przepisy Kodeksu postępowania cywilnego. W świetle art. 1146§1. powyższej regulacji orzeczenie nie podlega uznaniu, jeżeli:

- 1) nie jest prawomocne w państwie, w którym zostało wydane;
- 2) zapadło w sprawie należącej do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich;
- 3) pozwanemu, który nie wdał się w spór co do istoty sprawy, nie doręczono należycie i w czasie umożliwiającym podjęcie obrony pisma wszczynającego postępowanie;
- 4) strona w toku postępowania była pozbawiona możliwości obrony;
- 5) sprawa o to samo roszczenie między tymi samymi stronami zawisła w Rzeczypospolitej Polskiej wcześniej niż przed sądem państwa obcego;
- 6) jest sprzeczne z wcześniej wydanym prawomocnym orzeczeniem sądu polskiego albo wcześniej wydanym prawomocnym orzeczeniem sądu państwa obcego, spełniającym przesłanki jego uznania w Rzeczypospolitej Polskiej, zapadłymi w sprawie o to samo roszczenie między tymi samymi stronami;
- 7) uznanie byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej(klauzula porządku publicznego).

W skontrolowanym przypadku w aktach zbiorowych znajdowały się odpowiednie dokumenty: wniosek o wpisanie wzmianki o rozwodzie oraz świadectwo rozwodowe wraz

z tłumaczeniem przysięgłym. Świadcstwo rozwodowe zawierało wzmiankę o prawomocności wydanego orzeczenia. Brak było zamieszczonej bezpośrednio informacji, że orzeczenia nie zostało wydane w trybie zaocznym. Mając na względzie okoliczności niniejszej sprawy stwierdzić jednak należy, że nie budzi wątpliwości fakt, iż obie strony wiedziały o postępowaniu rozwodowym. Osobą, która złożyła wniosek o wpisanie zagranicznego orzeczenia o rozwodzie był bowiem mężczyzna, którego dotyczy zdarzenie, natomiast z treści wyroku rozwodowego wynika, że to jego była żona złożyła pozew rozwodowy, mężczyzna zaś był stroną pozwaną.

Sposób procedowania w sprawie zamieszczenia wzmianek o rozwodzie na podstawie orzeczeń sądów zagranicznych nie budzi zastrzeżeń kontrolujących.

Reasumując: realizacja zadań w przedmiocie sporządzania aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w trybie szczególnym (transkrypcja zagranicznego aktu stanu cywilnego, odtworzenie treści zagranicznego aktu stanu cywilnego, rejestracja zdarzenia, które nastąpiło za granicą w rejestrze stanu cywilnego) oraz uznawanie orzeczeń sądów zagranicznych i rozstrzygnięć innych organów zagranicznych została oceniana jako pozytywna

III przechowywanie dokumentów, wykorzystywanie blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń

Pomieszczenia, w których mieści się Urząd Stanu Cywilnego, usytuowane są na drugim piętrze budynku (będącego tymczasową siedzibą USC, bowiem w budynku Urzędu Miasta Skarżysko-Kamienna przeprowadzana jest aktualnie termodynamizacja), pokoje są zamykane na klucze. Wyodrębniono dwa osobne pomieszczenia stanowiące archiwum usc, do których nie mają dostępu klienci i gdzie przechowywane są m.in. księgi papierowe stanu cywilnego oraz akta zbiorowe. Akta zbiorowe i papierowe księgi, blankiety odpisów i zaświadczeń przechowywane są w szafach. Sposób przechowywania dokumentów oraz usytuowanie stanowisk komputerowych z zainstalowanym system „Źródło” nie budzą zastrzeżeń pod względem bezpieczeństwa. Warunki lokalowe w tymczasowej siedzibie są co prawda ograniczone niewielką przestrzenią, wprowadzono jednak zasadę, że jeden z pracowników wychodzi na korytarz do oczekujących interesantów, co ocenić należy pozytywnie z punktu widzenia ochrony danych osobowych dokumentów, na których pracują pozostali pracownicy.

Wskazać następnie należy, iż dla realizacji zadań przez Urząd Stanu Cywilnego w Skarżysku-Kamiennej pobrano ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w dn. 25.10.2021 r. partię 1000 blankietów o nr AF0514001-AF0515000 (nr pokwitowania (196/2021). Kontroli poddano partię 400 blankietów o numerach AF0514401-AF0514800. Korzystając z generowanych w ramach Bazy Usług Stanu Cywilnego raportów, ustalono, że wszystkie blankiety miały w Rejestrze Stanu Cywilnego status „wydany.”

Ustalono, iż w Urzędzie Stanu Cywilnego przechowywane są protokoły komisyjnego zniszczenia uszkodzonych blankietów. Przechowywane są także dowody odbioru blankietów pobieranych ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego. Prowadzona jest także ewidencja czystych blankietów pobieranych każdorazowo przez danego pracownika. Wprowadzone rozwiązanie pozwalają na zachowanie zasady rozliczalności blankietów asc.

Reasumując: bezpieczeństwo przechowywania dokumentów, wykorzystywanie blankietów odpisów aktów stanu cywilnego i blankietów zaświadczeń zostało ocenione pozytywnie.

Podsumowując całokształt czynności kontrolnych, należy stwierdzić, iż uchybiecie w postaci braku potwierdzeń odbioru wydawanych po transkrypcji/rejestracji zdarzenia odpisów zupełnych miało wyłącznie charakter formalny, bez następstw dla kontrolowanej działalności. Zostało także w trakcie trwania czynności kontrolnych, omówione z Kierownikiem USC, która zobowiązała się do jego wyeliminowania.

Mając na uwadze powyższe odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Skład zespołu kontrolerów:

- 1/Agnieszka Skrzyniarz – inspektor wojewódzki – kierownik zespołu kontrolerów,
- 2/ Małgorzata Bojar – inspektor wojewódzki

z up. Wojewody Świętokrzyskiego
Mariusz Cołoszyński
Dyrektor Wydziału
Wydział Spraw Obywatelskich i
Cudzoziemców